

Groot Hontenisse
Cathelijneweg 5
4584 LK Kuitaart

Uw kenmerk	Ons kenmerk VB/20.1497	Bijlage(n) -
Behandeld door S. ter Wal	Zaaknummer -	Datum 28 april 2020
E-mailadres S.ter.Wal@gemeentehulst.nl	Telefoonnummer	Verzenddatum
Onderwerp beantwoording vragen sociale recherche		

Geachte fractie,

Naar aanleiding van een artikel in BN De Stem over een onderzoek van de sociale recherche, heeft uw fractie vragen gesteld. Onderstaand treft u de antwoorden aan.

Algemeen

Het college van de gemeente Hulst heeft onder meer tot taak om misbruik en oneigenlijk gebruik van de participatiewet te bestrijden. Dit is vastgelegd in de 'Handhavingsverordening Sociale Zaken'. Wanneer er een vermoeden bestaat dat er sprake is van mogelijke uitkeringsfraude, kan de sociale recherche gevraagd worden een nader onderzoek te doen. De aanleiding tot een vermoeden van mogelijke uitkeringsfraude kan onder andere voortkomen uit de informatie die door de cliënt wordt verstrekt aan de consultant. Ook worden meldingen door derden gedaan. In 2018 zijn er acht fraude onderzoeken uitgevoerd op 314 uitkeringsgerechtigden. Voor 2019 waren dit 17 onderzoeken bij 295 uitkeringsgerechtigden. Een aantal van de onderzoeken in 2019 vond plaats naar aanleiding van een melding door derden.

De sociale recherche is een Zeeuws Vlaams samenwerkingsverband. Zij beschikken over diverse bevoegdheden. Zo mag de sociale recherche onaangekondigd huisbezoeken afleggen, de woonsituatie onderzoeken, cliënten observeren en navraag doen bij bureaus. Een cliënt is niet verplicht om medewerking te verlenen aan een eventueel huisbezoek. De gemeente kan echter wel de uitkering stopzetten als er niet wordt meegewerkt. Wanneer een cliënt wordt uitgenodigd op kantoor voor een verhoor is deze verplicht om te antwoorden. Deze antwoorden kunnen weer onderwerp zijn van nadere controle.

In onderhavige zaak heeft de sociale recherche de bevoegdheden waarover men beschikt overschreden. Door stelselmatig te observeren heeft de sociale recherche een te grote inbreuk gemaakt op het privé leven van cliënt. Er mag slechts sprake zijn van kortdurende waarnemingen, tenzij er vooraf toestemming gevraagd is aan de officier van Justitie. Voor de rechter was de inbreuk op het privéleven dermate zwaarwegend

Afdeling: Directie

Bezoekadres:

Grote Markt 24 4561 EB Hulst

Telefoon 14 0114
Vanuit buitenland +31 114 389000
Telefax +31 114 314627
WhatsApp +31 6 13323399

Postadres:

Grote Markt 21 4561 EA Hulst
Postbus 49 4560 AA Hulst

Website www.gemeentehulst.nl

Bankgegevens:

IBAN NL 21 BNGH 0285044370
BIC BNGHNL2G
BTW Nummer NL810988707B01
KvK Nummer 20165080

dat er niet verder is gekeken naar de inhoud van de zaak. De rechter heeft derhalve geen uitspraak gedaan over de aanleiding en/of juistheid van het onderzoek.

- *In het artikel gaat het om één zaak. Hoeveel zaken worden er per jaar op deze wijze uitgevoerd*

In 2018 zijn op 314 uitkeringsgerechtigden, acht onderzoeken uitgevoerd. Voor het jaar 2019 waren dit 17 onderzoeken op 295 uitkeringsgerechtigden. Normaal gesproken worden er geen zaken op deze wijze uitgevoerd doordat de sociale recherche zich voldoende bewust is van haar bevoegdheden. Het betrof hier het eerste grote onderzoek van een rechercheur. Deze is helaas onvoldoende begeleid. Hierover heeft inmiddels een gesprek plaatsgevonden met het samenwerkingsverband.

- *Wat zijn de resultaten van dergelijke onderzoeken*

Over het algemeen zijn de onderzoeken die worden uitgevoerd zinvol. Er wordt niet licht omgesprongen met het inschakelen van de sociale recherche. Resultaten worden niet openbaar gemaakt in verband met privacy.

- *Wat zijn de kosten daarvan? Wegen die op tegen de resultaten. M.a.w. hoe is de verhouding tussen onderzoek en sancties?. Bij sancties is het immers duidelijk dat het onderzoek terecht was.*

Het nut dan wel de noodzaak van een sociale recherche is niet direct in geld uit te drukken. De sociale recherche is een gezamenlijk instrument van de Zeeuws Vlaamse gemeenten om nader onderzoek te doen naar het recht van bijstand. In de participatiewet (art.53) is bepaald dat het college bevoegd is om onderzoek in te stellen naar de juistheid en volledigheid van de verstrekte gegevens en zo nodig naar andere gegevens die noodzakelijk zijn voor de verlening dan wel de voortzetting van bijstand.

Het is voor het college geen doel om de kosten - € 87.000,- op jaarbasis- die men betaald aan het samenwerkingsverband via sancties terug te verdienen.

Van de acht onderzoeken uit 2018 hebben er drie geleid tot terugvordering.

Van de zeventien onderzoeken in 2019 heeft er één tot terugvordering geleid en werd van zes uitkeringsgerechtigden de uitkering ingetrokken/beëindigd.

- *Hoeveel beroepszaken zijn er in de afgelopen vijf jaren geweest. Wat zijn de uitspraken geweest:*

Er is sprake van een totaal van tweeëntwintig zaken. In vijftien zaken is de gemeente geheel in het gelijk gesteld. In één zaak is de gemeente gedeeltelijk in het gelijk gesteld.

Twee zaken zijn voortijdig ingetrokken door cliënten. Twee zaken niet ontvankelijk verklaard.

- *Wordt een dergelijke zaak besproken met de Cliëntenraad? Zij behartigen toch de belangen van hun doelgroep.*

De Cliëntenraad heeft volgens de verordening Cliëntenparticipatie Participatie Hulst een adviserende taak en geen onderzoekende taak. Ook is de inhoud van een dergelijke zaak privacy gevoelig waardoor deze zich niet leent om hierover te praten.

In het overleg van 30 januari 2020 is wel met de cliëntenraad gesproken over de regels die de gemeente hanteert bij fraudeonderzoeken. Gewezen is hierbij onder meer op de Verordening. Daarnaast is er met de cliëntenraad gesproken over

cliënten die geen bezwaar of klacht durven in te dienen m.b.t. hun uitkering omdat ze vrezen voor een fraudeonderzoek. Afsproken is dat er dan door de cliëntenraad een afspraak wordt gemaakt met betrokkene en de onafhankelijk voorzitter. Deze kan het bezwaar en/of klacht intern begeleiden.

➤ *De gemeente gaat niet in Hoger beroep. Wat is de reden daarvan?*

Dat de gemeente niet in hoger beroep gaat volgt al uit het feit dat de rechter heeft bepaald dat het ingezette middel van stelselmatige observatie in strijd is met de wet en een onevenredige aantasting van het privéleven van cliënt. Aan de inhoud van de zaak is de rechter niet toegekomen. De gemeente erkent dat er fouten zijn gemaakt bij dit onderzoek en heeft de sociale recherche hierop aangesproken. Hoger beroep heeft geen zin.

Wij hopen dat uw vragen bij deze voldoende zijn beantwoord.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Hulst,
De secretaris,

De burgemeester,

